

Kommunledningskontoret
Dag Björklund, Helena Meier

Kommunstyrelsen

Svar på remiss avseende ”Förslag till nytt kulturmiljöprogram”

Ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 14 juni 2023 (§105) att remittera ett underlag som ska utgöra grund för styrning inom kulturmiljöområdet.

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande från kommunstyrelsen, där kommunstyrelsen yttrar sig dels i sin samordnade funktion och som beredningsorgan till kommunfullmäktige, dels som kommunens fastighetsägare.

I förslaget till yttrande lyfter kommunstyrelsen att det är ett utmärkt underlag som har tagits fram men att det behöver utvecklas så att det blir tydligt

- vad *fullmäktige styr* genom att anta ett styrdokument
- vilka *vägledande upplysningar* miljö-och stadsbyggnadsnämnden ger som ansvarig myndighet genom styrdokumentsformen ”regler” och
- vad som är *kunskapsunderlag*
 - till stöd att fatta beslut om både i styrdokument, planeringsprocesserna och enskilda ärenden
 - för fastighetsägare och alla andra som vill lära sig mer om Danderyds kulturmiljö

Som fastighetsägare lyfter kommunstyrelsen att kunskapsunderlaget gör att kommunen tidigt kan väga in kulturmiljöintressena, vilket kan förkorta den totala projekttiden och vara ett stöd för kommunens val av alternativ, där alternativ finns.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande, daterat 5 oktober 2023, om ”Förslag till nytt kulturmiljöprogram”.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 14 juni 2023 (§ 105) att remittera ett underlag för ett kommande kulturmiljöprogram.

Kommunledningskontoret
Dag Björklund, Helena Meier

I dag finns det i Danderyd en kulturmiljöhandbok, som kommunfullmäktige beslutade om den 10 juni 1991 (§ 78). Något kulturmiljöprogram finns inte. Kulturmiljöhandboken reviderades den 5 mars 2003 (§ 34) av byggnadsnämnden.

Det remitterade underlaget finns enbart i digital form på kommunens hemsida: ”[Tyck till om förslag till nytt kulturmiljöprogram – Danderyds kommun](#)”.

Kommunledningskontorets förslag till yttrande

Kommunledningskontoret har haft två utgångspunkter för förslaget till yttrande: 1) kommunstyrelsens ansvar att samordna den kommunala verksamheten och som beredningsorgan till kommunfullmäktig och 2) kommunstyrelsens roll som fastighetsägare.

Den samordnade rollen

Kommunledningskontoret bedömer att kommunstyrelsen i sin samordnade roll och sitt ansvar som beredningsorgan bör lyfta att det remitterade underlaget behöver struktureras om för en tydlig och ändamålsenlig styrning. Strukturen bör utgå från vad som 1) legalt *kan* styras av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, 2) vad som enbart kan styras av miljö- och stadsbyggnadsnämnden i dess funktion som byggnadsnämnd enligt plan- och bygglagen och 3) vad som är ett kunskapsunderlag om Danderyds kulturmiljö. Kommunledningskontoret hänvisar till det föreslagna yttrandet, där detta är utvecklat.

Kommunstyrelsen som fastighetsägare

Som fastighetsägare föreslår kommunledningskontoret att kommunstyrelsen ska lyfta vikten av att det för både fastighetsägare och andra som är intresserade av kulturmiljön tydligt framgår att det remitterade materialet inte utgör beslut om vilka byggnader eller miljöer som omfattas av förvanskingsförbudet i 8 kap. 13 § plan- och bygglagen. Underlaget kommer i sig att vara värdefullt för kommunen när fastigheter ska utvecklas och byggnader byggas om, till eller tillkomma och ge underlag för vägval i sådana projekt.

Begrepp för styrning som används i det remitterade underlaget

Med anledning av att miljö- och stadsbyggnadsnämnden i sin remiss anger att det är ett underlag för ett kommande kulturmiljöprogram lyfter kommunledningskontoret följande.

Det är varje kommun som för sig beslutar vilka former av styrdokument som ska finnas i kommunen. Det faktum att det i rättspraxis framgår att förekomsten av ett ”kulturmiljöprogram” har påverkat utgången i det för domstolen enskilda målet, innebär inte att styrningen inom det området ska ha benämningen just ”program”. Det är enbart ett uttryck för att det finns ett

Kommunledningskontoret
Dag Björklund, Helena Meier

styrdokument och att domstolen i sin dom har beaktat innehållet i det styrdokumentet.

Kommunfullmäktige i Danderyd har i beslut den 20 maj 2022 (§ 87) antagit det styrande dokumentet "Riktlinjer för styrande och stödjande dokument i Danderyds kommun".

Enligt det styrdokumentet är formen "program" förbehållen de program för insyn och uppföljning av privata utförare som kommunfullmäktige enligt 5 kap. 3 § kommunallagen ska anta inför varje mandatperiod.

För kommunfullmäktiges styrning av kulturmiljön, vid sidan av översiktsplan och detaljplaner, finns exempelvis styrdokumentsformen *riktlinjer*. Sådana avser att ge vägledning för hur kommunen ska agera inom ett ansvarsområde. De antas av kommunstyrelsen eller en nämnd.

Regler kan beslutas av en nämnd för ett specifikt område som riktar sig främst mot kommunens medlemmar, för att de ska i förväg ska veta hur bestämmelser i en lag eller annat regelverk brukar tillämpas i det enskilda fallet.

Det remitterade underlaget avser ett program som det framgår också ska innehålla *råd* och *riktlinjer*. Kommunledningskontoret bedömer att till exempel riktlinjer skulle kunna innehålla råd om en mjukare styrning önskas inom delar av det som riktlinjen omfattar. Ett program skulle dock inte kunna omfatta riktlinjer eftersom det är en egen form av styrdokument.

Konsekvenser för barn och unga

Det föreslagna yttrandet har inte några direkta konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Det föreslagna yttrandet har i sig inte några ekonomiska konsekvenser.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Svar på remiss avseende "Förslag till nytt kulturmiljöprogram"
2. Förslag till yttrande
3. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut den 14 juni 2023 (§ 105) om remiss

Datum	Diarienummer
2023-10-05	KS 2023/0334

Kommunledningskontoret
Dag Björklund, Helena Meier

Expedieras
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden